

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Új helyiségbe költözik a Néprajzi Múzeum*

Forrás: *Nemzeti Újság*

Bm
(Hely)

1924. 12. 20.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

F08

Hely

Néprajzi Múz.

Idő

"1924"

Személy

Új helyiségbe költözik a Néprajzi Múzeum

(A Nemzeti Újság tudósítójától.) Künm a Városliget szélverté, kopasz fái között, az Iparcsarnok hiányos tetőzetű, szibériai hőmérsékletű hodályában heroikus munkát végez hónapok óta a magyar tudományak egynéhány Bayard-lovagja, akik csodálatra méltó odaadással és önzetlenséggel költöztetik át, csupán saját erőikre hagyatva, a Néprajzi Múzeum óriási méretű, felbecsülhetetlen anyagi és tudományos értékű anyagát a tisztviselő-telepi főgimnáziumba. A kultuszminiszter, mint ismeretes, még a kora ősszel átengedte az Iparcsarnokban pusztuló s az időjárás viszontagságainak kitett néprajzi gyűjtemények részére a tisztviselő-telepi gimnázium épületét, amely a Simor-utcai hatalmas, új iskolaépület befejeztével felszabadult. Bátky Zsigmond dr. igazgató vezetésével a Néprajzi Múzeum kilenc tudományos és műszaki tisztviselője, valamint hat évtizedes gyakorlatú altisztje szeptember közepe óta végzi a költözködés emberfeletti munkáját. Mindenekelőtt a gimnázium helyiségeit kellett szabaddá tenniük s az ott lévő berendezést áthordaniok a Rezső-téri polgári iskolába. Ez a munka teljes négy hétig tartott s csak azután láttak hozzá a muzeumi anyag szortírozásához és csomagolásához. A pénzügyminiszterium a költözködési költségekre 250 millió koronát engedélyezett, ami elenyészően csekély összeg, amikor közel 150 ezer darabtól, 30 ezer könyvtől és 50 ezer fényképből álló gyűjteményt kell egyik városrészről a másikba költöztetni. Ilyen szűkös anyagi feltételek mellett természetesen csakis egy hajtható végre a hurockodás, hogy idegen segítséget nem vesznek igénybe s a legdurvább asztalos- és spedítőr-munkát is maguk a diplomás muzeumi örök és egyetlen magántanárok végzik.

A Néprajzi Múzeum még 1906 szeptemberében került az Iparcsarnokba, amely ideiglenes rendeltetéssel, az 1896. évi millenniumi kiállításra épült. Elképzelhető, hogy ilyen helyiség-

ben közel husz év alatt milyen állapotba került a muzeális anyag. Amikor hozzákezdtek a hatalmas üvegszekrények szétbontásához, a szerencsétlen tudósok megdöbbenve látták, hogy mindent 2-3 centiméteres porréteg borít. Irtozatos munka kezdődött ekkor. A tűzveszélyes, tehát fűtetlen, jéghideg csarnokban, legrosszabb ruhákba öltözve 92 darab három méter magas üvegszekrényt bontottak szét a múzeum tisztviselői és altisztjei. A szekrényekben lévő tárgyakat fagyapotha burkolva ládába csomagolták s több mint 90 ládat töltöttek meg velük. Az anyagnak legértékesebb és legfeltettebb része volt az, amely Zichy Jenő gróf keletázsiai gyűjtéséből ered. Ugyancsak az első között csomagolták el a rendkívül nagyértékű textil- és ruhaneműeket, a szőnyegeket és porcellánanyagokat.

Penész borítja a könyveket

Ezidőszereint a könyvtári anyag csomagolásán fáradoznak a tudósok. Ugyancsak most teszik ládába az afrikai anyagot, köztük a mumiákat. Az egyik üvegbura alatt szarított

mumia fekszik, amelynek lábait vékony penészréteg borítja. Jellemző az iparcsarnoki helyiségre, hogy míg évezredek alatt semmi baja sem történt a mumiának, addig 1906 óta megpenészesedett a Városligetben. Az antropológiai gyűjteményt is most készítik elő az átszállításra. A kényes, törekeny anyagot puha papírosomagolással dobozokba teszik s rendkívüli óvatossággal helyezik el az autókban. A híres Hermann Ottó-féle pásztorfeletti gyűjteményt már szerencsésen átszállították az új helyiségbe s ugyancsak végeztek a nagy nemzetiségi anyag felével is. A most már kiellen, félig kiürített kiállítási termekben áthaladva, feltűnik a kergiz-sátor, amely még érintetlen. A mezőgazdasági szerszámgyűjtemény előtt szinte hajmeredezve állnak meg a múzeum fiatal tudósai s már előre borzadnak annak az elszállításával járó nehézségektől. A rengeteg érdekes és értékes holmi között ott

all a fatörzsből készült szekér, amelynekkel a honfoglaló magyarok jöhettek az országra. A tengellyel forgó kocsi bizonyítja, hogy semmi új sincs a Nap alatt s a parasuti kocsik rendszerét innen mintázták a modern kor technikusai. Elszállításra vár még a halászlé gyűjtemény, a zsidó-gyűjtemény, az amerikai- és a bronz-gyűjtemény. A páratlan értékű finn-ugor anyaghoz sem nyultak még hozzá s általában az eddigi kéthónapi munka eredményének elenyészőségét kétségbeesetten szemlélik a máris kimerült hurockodók. Valóban emberfeletti munka ez, ahol az anyag hetekig tartó csomagolása és katalogizálása után egy felrakás három órai megfeszített munkát igényel s naponta legjobb esetben csak kétszer tudnak fordulni az autóval. A költözködés során eddig semmiféle kár nem történt, csak egy-két vitrinüveg tört el az autón való rázkódás következtében.

Viaszfigurák egyvelege

Kifelé haladva a piszkos, poros helyiségek hosszú labirintusán, mosolyogva akad meg a szem a nemzetiségi viseletek nagy vitrinjein. A költözködés idejére zürzavaros összenisszóságban egymás mellé kerültek a különféle nemzetiségi ruhákba bujtatott viaszfigurák s csakugyan nevetni kell a véletlen teremtette groteszk csoportokon. Az erdélyi csángó az alföldi juhász vállára borul, az oláh pópá sokáé menyecskére adja az áldást, a tót atyafi torockai parasztasszony ölében ül s a régi Nagymagyarország most idegen uralom alatt élő fiait békésen megférnek egymással a vastag íveglapok között. Bucsuzással a múzeum önfeláldozó tudósai fölve nyújtják kezüket, amelyet a durva munka kiszervező, feltört, piszkossá lett Távozóban még elmondják, hogy egyik altisztjük a megfeszített munkától g napokban kidőlt, összeesett a hideg csarnokban s úgy kellett lakására szállítani. Azért ők lankadatlan buzgalommal folytatják hősi harcukat a por, piszkos és hideg ellen s remélik, hogy a jövő nyárra sikeresen be is fejezhetik munkájukat — a magyar tudomány legnagyobb dicsőségére.